

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Colleges van Burgemeester en Wethouders
I.a.a.
Directeuren/Hoofden Sociale Zaken
Gemeenteraadsleden p/a Griffier
Hoofdkantoor UWV
UWV/Werkbedrijf/Werkpleinen
SVB
IWI
Sw-bedrijven

Gemeenteloket

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.szw.nl

Contact

T 070 315 20 10
gemeenteloket@minszw.nl

Onze referentie

RUA/RB/2011/10801

Datum 30 juni 2011
Betreft Verzamelbrief juni 2011

Door middel van de Verzamelbrief informeer ik u over relevante ontwikkelingen op het terrein van werk en inkomen. Deze brief bevat informatie over de volgende onderwerpen:

1. Nieuwe bedragen WWB, WIJ, IOAW, IOAZ en WWIK per 1 juli 2011
2. Ingezetenschap als voorwaarde voor toegang Nederlandse sociale zekerheid
3. Bijzondere bijstand: eigen bijdrage rechtsbijstand en kosten bewindvoering
4. Afschaffing gemeentelijke verantwoording Wet Werkloosheidsvoorziening
5. Social return bij het Rijk
6. Actieplan Jeugdwerkloosheid

1 Nieuwe bedragen WWB, WIJ, IOAW, IOAZ en WWIK per 1 juli 2011

De normenbrief met de nieuwe bedragen per 1 juli 2011 is gepubliceerd op het gemeenteloket www.gemeenteloket.minszw.nl, bij de nieuwsberichten van 7 juni.

Het wettelijk minimumloon is per 1 juli 2011 vastgesteld op € 1.435,20 per maand. In verband hiermee zal het netto minimumloon, als bedoeld in artikel 37 van de Wet werk en bijstand (WWB) per genoemde datum eveneens een wijziging ondergaan. Uiteraard heeft dit gevolgen voor de aan het nettominimumloon gerelateerde bijstandsnormen, de normen genoemd in de WIJ en de grondslagen IOAW en IOAZ. Ook de bruto bedragen genoemd in de Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) wijzigen per 1 juli 2011.

De wijziging van de WWB-normen en de WWIK-bedragen vindt van rechtswege plaats. Van de nieuwe bedragen wordt namens de staatssecretaris mededeling gedaan in de Staatscourant. Ook de besluiten tot wijziging van de overige bedragen worden in de Staatscourant gepubliceerd.

De normenbrief met de nieuwe bedragen per 1 januari 2012 zal uiterlijk 1 december van dit jaar worden gepubliceerd op het gemeenteloket.

2 Ingezetenschap als voorwaarde voor toegang Nederlandse sociale zekerheid (zie bijlage 2)

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

In de brief 'Maatregelen arbeidsmigratie Midden- en Oost-Europa' van 14 april jl.¹ van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer, is een overzicht van maatregelen opgenomen om de arbeidsmigratie uit Midden- en Oost-Europa in goede banen te leiden. Zo is een aantal maatregelen opgenomen ter aanscherping van zowel de toegang tot de bijstand als de verblijfsbeëindiging bij een beroep op bijstand door EU-burgers die niet (meer) economisch actief zijn, zoals neergelegd in de Vreemdelingencirculaire 2000. Het betreft onder andere de volgende maatregelen:

- De regels over verblijfsbeëindiging bij een beroep op bijstand worden aangescherpt voor alle vreemdelingen (EU en niet-EU) en de IND zal tijdig een besluit nemen over het verblijfsrecht van vreemdelingen.
- Vreemdelingen (EU en niet-EU) komen pas in aanmerking voor bijstand, nadat ze - vanwege het beroep op bijstand - bij de IND hun verblijfsrecht hebben laten vaststellen.
- Aan bijstandsverlening wordt voor een ieder de algemene voorwaarde gekoppeld dat personen die de Nederlandse taal niet machtig zijn, zo snel mogelijk een cursus Nederlands moeten volgen en met goed gevolg afronden.
- Gemeenten gaan bijstands aanvragen van vreemdelingen (EU en niet-EU) strikt toetsen aan het woonplaatscriterium van de WWB. Het woonplaatscriterium houdt in dat de vreemdeling het middelpunt van zijn of haar maatschappelijk leven in Nederland moet hebben om voor een WWB-uitkering in aanmerking te komen.

Voor wat betreft de aanscherping van regels over verblijfsbeëindiging bij een beroep op bijstand vindt een wijziging van de Vreemdelingencirculaire plaats. Het doel is om te voorkomen dat het sociale bijstandstelsel onredelijk wordt belast en er ten onrechte bijstandsgeld wordt uitgekeerd. De voorgenomen maatregel ten aanzien van het pas verstrekken van bijstand aan vreemdelingen nadat hun verblijfsrecht - gelet op het beroep op bijstand dat zij hebben gedaan - door de IND is vastgesteld, vergt een aanpassing van de WWB. Dit geldt ook voor de maatregel inzake het koppelen van de Nederlandse taaleis als algemene uitkeringsvoorwaarde aan het recht op bijstand.

Ten aanzien van de toetsing van een bijstands aanvraag aan het woonplaatscriterium in de WWB, geldt dat de WWB inmiddels expliciet de voorwaarde kent dat men "woonachtig moet zijn in Nederland". In het kader van de strikte toetsing aan dit woonplaatscriterium is het volgende van belang.

Sinds september 2006 is in de WWB opgenomen dat een persoon rechtmatig in Nederland **woonachtig** moet zijn wil hij recht op bijstand hebben. Voor die tijd was in de WWB bepaald dat iemand rechtmatig hier te lande moest **verblijven** om recht op bijstand te hebben. Door het begrip 'woonachtig' op te nemen wordt voorkomen dat personen die zich slechts voor een tijdelijk doel in Nederland ophouden bijstandsgerechtigd zijn.

In de memorie van toelichting van de WWB is aangegeven dat het begrip 'woonachtig' in de WWB dezelfde strekking heeft als:

¹ Kamerstukken II 2010-2011, 29 407, nr. 118.

- a. het begrip 'ingezetene' zoals dat gebruikt wordt in de volksverzekeringswetten;
- b. het begrip 'woonstede' zoals dat gehanteerd wordt in de artikelen 10 en 11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

In bijlage 2 vindt u een toelichting op de begrippen ingezetene en hoofdverblijf en op het Toetsingskader ingezetenschap van de SVB.

De uitvoeringspraktijk

Het antwoord op de vraag wanneer er sprake is van "ingezetenschap van Nederland" is niet in centrale wetgeving geregeld. Omdat de praktijk heeft bewezen dat een algemene regeling van het ingezetenschap niet te verwezenlijken is, zijn de betreffende centrale bepalingen over het ingezetenschap in 1983 uit de Grondwet en de Wet op het Nederlandschap en ingezetenschap geschrapt. Sindsdien is het door de jurisprudentie ontwikkelde toetsingskader met betrekking tot het ingezetenschap leidend. Om het woonplaatscriterium in de WWB strikt te kunnen toepassen is het wel wenselijk dat – net als de SVB - ook gemeenten het in bijlage 2 beschreven toetsingskader opnemen in gemeentelijke beleidsregels, interne richtlijnen en/of werkinstructies. Indien en voor zover u dit in uw gemeente nog niet heeft gedaan, verzoek ik u dit alsnog te doen. De door de SVB vastgestelde beleidsregels zijn gepubliceerd op de SVB Internetsite: www.svb.nl. (pad: SVB home>Over de SVB>Actueel en kennis>Beleidsregels online>SVB Beleidsregels>AOW, Anw, AKW, Remigratiewet, TOG 2000, TAS en TNS>Kring der verzekerden>Ingezetene / wonen).

3 Bijzondere bijstand: eigen bijdrage rechtsbijstand en kosten bewindvoering (zie bijlage 3)

Per 1 juli 2011 vindt een wijziging plaats van het Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand. De wijziging voorziet in een nieuwe vorm van differentiatie in de hoogte van de eigen bijdrage die rechtzoekenden verschuldigd zijn ingeval zij rechtsbijstand krijgen van een advocaat. De wijziging houdt in dat de eigen bijdrage voor de rechtzoekende voor de verlening van rechtsbijstand door een advocaat wordt verlaagd met € 50,- indien hij eerst (gratis) rechtshulp vraagt aan het Juridisch Loket in plaats van meteen naar een advocaat te gaan. Zie voor meer informatie over deze wijziging bijlage 3.

Bijzondere bijstand voor eigen bijdrage rechtsbijstand

Om het systeem van gesubsidieerde rechtsbijstand als zodanig beheersbaar te houden is het van belang dat rechtzoekenden geprikkeld worden om een afweging te maken tussen enerzijds hun belang om een juridisch probleem voor te leggen aan een advocaat en anderzijds de kosten die aan de verlening van rechtsbijstand in die zaak zijn gemoeid. Het zonder meer verstrekken van bijzondere bijstand voor de bekostiging van de door de rechtzoekenden verschuldigde eigen bijdrage, past daar niet bij. Een gemeente zou bijvoorbeeld kunnen eisen dat een aanvrager om bijzondere bijstand een diagnosedocument van het Juridisch Loket overhandigt waaruit blijkt dat de door de rechtzoekende gewenste rechtsbijstand door een advocaat noodzakelijk is en daarmee ook de verschuldigde eigen bijdrage rechtsbijstand noodzakelijk is. Het effect hiervan is dat ook rechtzoekenden die onder het bereik van de Wet werk en bijstand vallen de eerder genoemde afweging zullen moeten maken.

Ik verzoek u om per 1 juli 2011 bij de beoordeling van het recht op bijzondere bijstand voor de kosten van de eigen bijdrage rechtsbijstand, met de wijziging van het Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand rekening te houden.

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Bijzondere bijstand en kosten bewindvoering

Naar aanleiding van het bovenstaande breng ik de problematiek inzake de verlening van bijzondere bijstand voor de kosten van onderbewindstelling onder uw aandacht. Onderbewindstelling houdt in dat de goederen van een persoon die niet in staat is zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen, worden beheerd door een door de kantonrechter benoemde bewindvoerder. De kantonrechter stelt tevens de beloning van de bewindvoerder vast. In de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep d.d. 9 november 2010, LJN: BO4439, 08/6936 WWB heeft de CRvB geoordeeld dat met de goedkeuring door de kantonrechter van de tarieven van de bewindvoerder de beloning van de bewindvoerder is vastgesteld conform de wet. Gelet op de onderbewindstelling zijn de kosten van de beloning voor de bewindvoering noodzakelijk en vloeien deze voort uit de bijzondere individuele omstandigheden van betrokkene. Dit laat onverlet dat bij twijfel door de gemeente een onderzoek kan worden ingesteld om te verifiëren of de met de bewindvoering betrokken werkzaamheden daadwerkelijk zijn verricht en of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd daadwerkelijk zijn gemaakt. De kosten waarvoor betrokkene bijzondere bijstand heeft gevraagd kunnen volgens de CRvB in het onderhavige geval worden aangemerkt als uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan in de zin van artikel 35, eerste lid van de Wet werk en bijstand.

4 Afschaffing gemeentelijke verantwoording Wet Werkloosheidsvoorziening

Onder voorbehoud van instemming door het parlement zal met ingang van 1 januari 2012 de Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV) worden ingetrokken. De bepalingen in de WWV over aanspraken op uitkeringen zijn al lange tijd geleden komen te vervallen. Wat over is gebleven is de afhandeling van oude gevallen, vooral de invordering van oude schulden in verband met ten onrechte verstrekte WWV-uitkeringen.

Op grond van de WWV dienen gemeenten zich nog jaarlijks aan het Rijk te verantwoorden over hun ontvangsten als resultaat van die invorderingen. De administratieve lasten en kosten voor gemeenten die gepaard gaan met deze verantwoording, staan niet meer in verhouding tot de jaarlijks afnemende opbrengsten. Om deze reden heb ik besloten de verplichting tot verantwoording aan het Rijk af te schaffen.

De consequentie van de afschaffing van de verantwoording WWV is dat ook de afdracht van gemeentelijke ontvangsten op grond van de WWV aan het Rijk komt te vervallen en dat gemeenten deze ontvangsten dus zelf mogen houden.

Het intrekken van de WWV heeft geen enkel gevolg voor de personen waarop een vordering rust. Met mijn besluit dat gemeenten de opbrengsten van de invordering zelf mogen houden, wil ik gemeenten juist een extra stimulans geven om de resterende schulden, in veel gevallen schulden als gevolg van uitkeringsfraude, actief te innen.

Het Uitvoeringspanel gemeenten heeft positief geadviseerd ten aanzien van de volledige intrekking van de WWV en vastgesteld dat ook bij intrekking van de WWV de invordering van de resterende schulden is gewaarborgd.

5 Social return bij het Rijk (zie bijlage 5)

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Vorig jaar hebben de ministeries van SZW en BZK een onderzoek laten uitvoeren naar respectievelijk de arbeidsmarkt- en re-integratie-effecten en de inkooptechnische mogelijkheden van de toepassing van social return bij het Rijk. In deze onderzoeken zijn onder andere de ervaringen van gemeenten op het gebied van social return meegenomen. Mede op basis van de resultaten van de onderzoeken heeft het kabinet besloten dat de Rijksoverheid met ingang van 1 juli 2011 bij inkopen en aanbestedingen boven de 250.000 euro social return opneemt als contractvoorwaarde. Deze maatregel houdt in dat de opdrachtnemers van het Rijk bij de uitvoering van de opdracht mensen inzet met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt uit de volgende doelgroepen:

- Uitkeringsgerechtigden op basis van: WWB, WW, WIA/WGA/WAZ, Wajong en IAOW/ IOAZ
- SW-geïndiceerden
- Niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden
- Vroegtijdig schoolverlaters en jongeren met onvoldoende kwalificaties
- Leerlingen in het kader van BOL/BBL opleidingen, VSO en/of praktijkscholen.

Op deze manier wil het kabinet voor deze doelgroepen de uitstroom naar werk bevorderen.

De invoering van social return bij het Rijk kan gevolgen hebben voor gemeenten en UWV. De praktische uitvoering van social return, dat wil zeggen de werving, matching en plaatsing van de kandidaten, is de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer. Het Rijk speelt hier zelf geen rol in. De opdrachtnemers zullen zich voor de invulling van de social return eis daarom dikwijls wenden tot gemeenten, UWV, scholingsinstanties, SW-bedrijven of re-integratiebedrijven. Daarmee komen de opdrachtnemers bij u terecht.

Ik wil u daarom vragen om binnen uw organisatie de relevante afdelingen te informeren over het feit dat het Rijk social return als eis kan stellen aan opdrachtnemers.

Meer informatie over social return en de resultaten van de onderzoeken vindt u in bijlage 5.

6 Actieplan Jeugdwerkloosheid

Op 29 april 2011 is wederom een voortgangsrapportage over het Actieplan Jeugdwerkloosheid aan de Tweede Kamer verzonden. Zie

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/04/29/voortgangsrapportage-actieplan-jeugdwerkloosheid.html> .

Net als in de vorige voortgangsrapportage (verzonden in december 2010) worden positieve resultaten gemeld. De resultaten van de regio's vertonen een stabiel positief beeld. Eind 2010 zijn, sinds de start van het Actieplan in september 2009, bijna 137.000 jongeren geplaatst op een baan, leerwerkbaan of stage. Het aantal leerbedrijven is t.o.v. de vorige rapportage verder gegroeid. In de rapportage worden voorts de resultaten van het School Ex programma in 2010 gemeld. In 2010 zijn bijna 13.500 jongeren na het behalen van hun mbo-diploma een jaar langer op school gebleven.

In de rapportage wordt verder aangekondigd dat dit najaar een boekje verschijnt over succesvolle aanpakken in de regio, waarin de werkzame elementen van die

aanpakken in beeld worden gebracht. In september verschijnt ook de evaluatie van het Actieplan Jeugdwerkloosheid. Het boekje en de evaluatie zullen eind september samen met de eindrapportage van het Actieplan aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

~~~~~

Wilt u de Verzamelbrief in het vervolg digitaal ontvangen, stuur dan een e-mail met uw naam, gemeente, functie en e-mailadres naar Verzamelbrief@minszw.nl. Voor vragen met betrekking tot de inhoud van de Verzamelbrief kunt u een e-mail sturen naar gemeenteloket@minszw.nl. De reeds verschenen Verzamelbrieven zijn ook te vinden op het Gemeenteloket, <http://www.gemeenteloket.minszw.nl>

Hoogachtend,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid,

P. de Krom

Bijlagen

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Verzamelbrief juni 2011

Het nummer van de bijlage verwijst naar het bijbehorende item in de Verzamelbrief.

- 2 Ingezetenschap als voorwaarde voor toegang Nederlandse sociale zekerheid
- 3 Bijzondere bijstand: eigen bijdrage rechtsbijstand en kosten bewindvoering
- 5 Social return bij het Rijk

Bijlage 2   Ingezetenschap als voorwaarde voor toegang Nederlandse sociale zekerheid

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Begrip 'ingezetene'

Voor het zijn van ingezetene is het primair van belang dat men in Nederland woont. Of dat ook zo is, wordt bepaald naar de feitelijke omstandigheden van het geval. Wat deze omstandigheden zijn heeft vorm gekregen in jurisprudentie. Uit deze jurisprudentie komt naar voren dat bij deze omstandigheden in het algemeen als criterium wordt aangehouden waar iemand het middelpunt van zijn of haar maatschappelijk leven heeft.

Om te bepalen waar dat middelpunt ligt, wordt de juridische, economische en sociale binding met Nederland beoordeeld. In sommige gevallen is een van deze bindingen zo sterk dat deze op zichzelf reeds tot ingezetenschap leidt. In andere gevallen is geen van deze bindingen op zichzelf beschouwd voldoende sterk om tot ingezetenschap te leiden, maar moet op grond van het complex van factoren toch tot ingezetenschap worden geconcludeerd.

Ook van belang bij de beoordeling van de binding met Nederland is de vraag of er een sterke binding met een ander land is. Hoe sterker deze binding hoe eerder er aangenomen wordt dat iemand niet zijn middelpunt van zijn maatschappelijk leven in Nederland heeft.

Onder 'toetsingskader ingezetenschap' wordt beschreven welke factoren van belang zijn voor de beoordeling van het aanwezig zijn van juridische, economische of sociale binding.

Begrip 'hoofdverblijf'

Ook over het begrip hoofdverblijf (later woonstede) bestaan verschillende uitspraken. Een belangrijke uitspraak dateert reeds uit 1880:

"Het hoofdverblijf is de plaats waar iemand werkelijk woont met zijn gezin, waar hij de zetel van zijn fortuin heeft, zijn zaken behartigt, zijn goederen en eigendommen beheert, zodat hij er niet vandaan gaat dan met een bepaald doel en tevens met het plan om, als dat doel bereikt is, terug te keren."

Toetsingskader ingezetenschap

De SVB heeft een aantal beleidsregels vastgesteld die een uitgebreid toetsingskader vormen voor de vaststelling of iemand al dan niet als ingezetene kan worden beschouwd. Deze beleidsregels, die beschikbaar zijn via de SVB-internetsite, zijn gebaseerd op de tot nu toe ontwikkelde jurisprudentie.

Over het algemeen komt het er op neer dat het totaalbeeld van de feitelijke omstandigheden moet uitwijzen of de betrokkene het middelpunt van zijn maatschappelijk leven in Nederland heeft en er dientengevolge sprake is van een persoonlijke band van duurzame aard met Nederland. Deze band wordt na aankomst in Nederland in het algemeen geleidelijk opgebouwd maar kan ook direct aanwezig worden geacht. Hiervoor gelden geen vastgestelde termijnen.

Om te kunnen beoordelen of iemand geacht kan worden in Nederland te wonen, is het van belang dat er tussen de belanghebbende en Nederland een persoonlijke band van duurzame aard bestaat. Deze band komt in het algemeen slechts na verloop van tijd tot stand. Daarbij speelt een aantal omstandigheden een rol, zoals:

- De plaats van het feitelijk hoofdverblijf van de betrokken vreemdeling (al dan niet aanhouden van een woning in het land van herkomst, aard van de woonruimte in Nederland, feitelijk verblijfadres). Waar verblijft hij het merendeel van de tijd? Waar ontvangt hij zijn post?

- Is de vreemdeling naar Nederland gekomen om zich hier blijvend te vestigen? Zo ja, waar blijkt dat uit?
- Het feitelijk hoofdverblijf van de gezinsleden (partner en schoolgaande kinderen). Verblijven deze in het buitenland? Zo ja, wat is de reden? Zijn er concrete voornemens om het gezin te laten overkomen?
- Juridische binding (aanspraken en verplichtingen op grond van Nederlands recht). Bij de beoordeling van de juridische binding wordt gekeken naar de verblijfrechtelijke status van de persoon. Zijn er juridische verplichtingen en aanspraken jegens instanties of personen hier in Nederland, zoals bijvoorbeeld een vast dienstverband bij een in Nederland gevestigde werkgever? De binding wordt sterker naarmate de zekerheid op voortgezet verblijf in Nederland die een vreemdeling aan zijn verblijfstitel kan ontnemen, groter is.
- Economische binding, met name de mate waarin betrokkene voor zijn levensonderhoud aangewezen is op Nederland (arbeidsverleden, herkomst van reguliere inkomsten). Waar verwerft hij het merendeel van zijn inkomsten? Voorts kunnen de volgende factoren van belang zijn voor het aannemen van economische binding:
  - of betrokkene in loondienst in Nederland werkt of een eigen onderneming heeft;
  - of betrokkene een eigen (koop- of huur)woning heeft of dat hij bij iemand anders inwoont.
- Sociale binding (feiten waaruit het 'centrum' van iemands maatschappelijk leven blijkt). Neemt de vreemdeling deel aan het verenigingsleven? Heeft hij hier zijn vrienden- en kennissenkring of familieleden? Voorts kunnen de volgende factoren een rol spelen:
  - of eventuele kinderen van betrokkene hier naar school gaan;
  - of het gezin van betrokkene ook in Nederland aanwezig is;
  - of betrokkene een Nederlandse taal cursus volgt;
  - of betrokkene lid is van een vereniging.

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Bijlage 3 Bijzondere bijstand: eigen bijdrage rechtsbijstand en kosten bewindvoering

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Wijziging Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand

Per 1 juli 2011 vindt een wijziging plaats van het Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand. De wijziging voorziet in een nieuwe vorm van differentiatie in de hoogte van de eigen bijdrage die rechtzoekenden verschuldigd zijn ingeval van een toevoeging van een advocaat. Vóór 1 juli 2011 bestond er al een differentiatie in de hoogte van de eigen bijdrage naar gelang de hoogte van het inkomen of vermogen van de rechtzoekende. In aanvulling daarop vindt met genoemde wijziging ook een differentiatie plaats al naar gelang aan rechtzoekenden door het Juridisch Loket in persoon rechtshulp is verleend met betrekking tot diens individuele rechtsbelang en dit contact heeft geleid tot een zogenaamd diagnosedocument. In dit document wordt geadviseerd door welke instanties het probleem het beste kan worden opgelost. Dit kan bijvoorbeeld een advocaat zijn. Heeft de rechtzoekende een diagnosedocument, dan is hij een lagere eigen bijdrage verschuldigd voor de verkrijging van een toevoeging van een advocaat. Hiermee worden rechtzoekenden gestimuleerd om vóórdat zij een verzoek om een toevoeging doen, eerst advies in te winnen bij het Juridisch Loket. Op deze wijze wordt er zoveel mogelijk voor gezorgd dat alleen indien dat noodzakelijk is een zaak wordt verwezen naar een advocaat. Het Juridisch Loket vervult hiermee nog sterker dan in het verleden de functie van filter. Dit zal leiden tot het afgeven van minder toevoegingen voor het verlenen van rechtsbijstand door een advocaat. Immers het Juridisch Loket kan in een vroegtijdig stadium het geschil juridisch beoordelen en mogelijk andere oplossingen zoeken. Voor rechtshulp die door het Juridisch Loket wordt geboden geldt geen eigen bijdrage. Deze rechtshulp is dus gratis. Het Juridisch Loket biedt daarmee een zeer laagdrempelige vorm van kosteloze rechtsbijstand. Om rechtzoekenden te stimuleren eerst hun probleem voor te leggen aan dit loket voordat ze naar een advocaat gaan, wordt met ingang van 1 juli 2011 de eigen bijdrage voor de rechtzoekende voor de verlening van rechtsbijstand door een advocaat verlaagd met € 50,-, indien hij eerst rechtshulp vraagt aan het Juridisch Loket. Indien de rechtzoekende rechtstreeks naar een advocaat gaat, die vervolgens mede namens hem een toevoeging aanvraagt, betaalt de rechtzoekende een hogere eigen bijdrage.

Bijlage 5 Social return bij het Rijk

Onze referentie
RUA/RB/2011/10801

Kenmerken van de toepassing van social return bij het Rijk is de doelgroepomschrijving van mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Meer informatie over de beleids- en uitvoeringsinformatie van social return bij het Rijk zal vanaf 1 juli beschikbaar zijn op www.pianoo.nl (PIANOO is het expertisecentrum aanbesteden voor de overheid).

Een groot aantal medeoverheden, zoals gemeenten, past al langer social return toe bij aanbestedingsopdrachten. Het Rijk en de VNG verkennen binnenkort hoe de Rijksoverheid en gemeenten effectief kunnen samenwerken in hun social returnbeleid.

In de onderzoeken die TNO heeft uitgevoerd is enerzijds gekeken naar de arbeidsmarkteffecten en de succesvoorwaarden en anderzijds naar de inkooptechnische toepasbaarheid. Daarbij is onder andere gekeken naar de eerdere ervaringen van gemeenten en is een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar zes pilot aanbestedingen van het Rijk.

Ten aanzien van de effecten op het arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid concludeert TNO dat social return bijdraagt aan de activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en daarom vooral ondersteunend is aan het huidige re-integratiebeleid. Door het op deze wijze creëren van extra arbeidsplaatsen (waaronder stage- en leerwerkplekken voor onder meer jongeren met een beperking en werkloze schoolverlaters) bij werkgevers, kunnen mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt zich ontwikkelen en participeren naar vermogen waardoor er sprake is van extra productiviteit die anders onbenut zou blijven. Deze werk(ervarings)situatie heeft tevens een diagnoseaspect. Het wordt duidelijk hoe groot de afstand tot regulier werk is en wat iemand nog nodig heeft om dat te bereiken.

Inkooptechnisch is social return uitvoerbaar binnen de huidige Europese aanbestedingskaders en het Rijksinkoopbeleid. De voornaamste uitvoeringslasten in het inkoopproces bevindt zich in de inkoopvoorbereiding/ marktverkenning en het contractmanagement. In de voorbereidingsfase is ook de verkenning van de regionale arbeidsmarktsituatie en de toepasbaarheid per sector een belangrijk aspect. Hieruit kan ook worden opgemaakt of er sprake kan zijn van mogelijke negatieve markteffecten zoals verdringing.

U vindt het kabinetsstandpunt en de onderzoeksrapporten hier:

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/04/29/kabinetstandpunt-ten-aanzien-van-social-return-bij-het-rijk.html>

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met:

- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: mw. J. van den Boogaard (telefoon: 06-50738484, e-mail: jenny.boogaard@minbzk.nl).
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: dhr. Th.J.A. Stokvis (telefoon: 070-3335276, e-mail: tstokvis@minszw.nl)